

AMASYA HALKEVİ YAYIN ORGANI: YEŞİLIRMAK DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME (1938-1939)

Şerife ÖZER*
Hamdi MUTLU**

ÖZ

Tanzimat Dönemi ile başlayan yenileşme hareketi basın hayatına da yansımıştır. Tanzimat'tan sonra toplum hayatında önemli bir yeri olan dergiler ve gazeteler hem edebî hem de sosyal hayatta toplum ile devlet arasında bir köprü oluşturmuştur. Tanzimat Dönemi ile başlayan dergicilik ve gazetecilik cumhuriyetin ilânından sonra da devam etmiştir. Dergilerin her biri eğitim, kültür, edebiyat ve toplum hayatına katkı sağlamıştır. 1932'de kurulan halkevlerinin Ankara'da başlattığı halkevi uygulaması, yerel basınla bütünleşerek hem halkı bilgilendirici hem de sanat ve edebiyat yönünden birleştirici bir misyon yüklenmiştir. Türkiye'nin dört bir yanına yansıyan bu durum halkevleriyle vücut bulmuştur. Amasya halkevi de o dönemde kurulan şubelerden biridir. Amasya halkevi, hizmete başladığı günden itibaren birçok çalışma ve etkinlikte yer almıştır. Şehirde kutlanan millî bayramlara ve diğer etkinliklere katılmıştır. Amasya halkevinde bayram merasimleri dışında Türk büyüklerini anma etkinlikleri düzenlenmiştir. Amasya'da çıkarılan dergilerden biri olan Yeşilirmak dergisi, Amasya'nın o dönemdeki seyrini ortaya koyması açısından önemli olmuş ve yayın hayatı boyunca cumhuriyet düşüncesini toplumun bütün fertlerine ulaştırma görevini üstlenmiştir. Dergide, Amasya ile ilgili yazıların yanında Türk inkılâbı, dil ve edebiyat yazıları da yer almıştır. Bu çalışmanın amacı, derginin o dönem içerisindeki yeri ve diğer dergilerden farkını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Halk Evleri, Amasya Halkevi, Yeşilirmak Dergisi.

A REVIEW ON THE YESILIRMAK MAGAZINE (1938-1939) A PUBLICATION OF THE AMASYA COMMUNITY CENTER

ABSTRACT

The community center practice, which was started in Ankara by the community centers established in 1932, was integrated with the local press and assumed a unifying mission in terms of informing the public as well as art and literature. This situation, which is reflected all over Turkey, has come to life with community centers. Amasya Community Center is one of the branches established at that time. Amasya Community Center has been involved in many activities and events since the day it was put into service. He participated in national holidays and other events celebrated in the city. Apart from the holiday ceremonies, commemoration events were held in Amasya Community Center. Yeşilirmak magazine, one of the magazines published in Amasya, was important in terms of revealing the course of Amasya at that time and undertook the task of conveying the idea of the republic to all members of the society throughout its publication life. In the magazine, besides the articles about Amasya, Turkish revolution, language and literature articles were also included. The aim of this study is to reveal the place of the journal in that period and its difference from other journals.

Keywords: Public Houses, Amasya Community Center, Yeşilirmak Magazine.

Araştırma Makalesi

Makale Gönderim Tarihi: 15.06.2021; Yayına Kabul Tarihi: 05.08.2021

* Dr. Öğretim Üyesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ÇANKIRI; ORCID: 0000-0002-1167-9317, E-posta: serifeozer@karatekin.edu.tr

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ÇANKIRI; ORCID: 000-0001-5133-5095, E-posta: hamdi_0558@outlook.com

Giriş

Yeşilirmak vadisi ve Harsena Dağı eteklerine kurulan Amasya, 7 bin yılın üzerindeki eski tarihi boyunca bilim adamları, sanatkârlar, şairler yetiştirmiş, birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Büyük Selçuklu Devleti ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin bir dönem önemli şehirlerinden biri olmuştur. Osmanlı şehzadelerinin eğitim gördüğü şehir, aynı zamanda Osmanlıların doğu sınırında stratejik bir öneme sahiptir. Millî Mücadelenin temellerinin atıldığı Kurtuluş savaşının ilk önemli adımını teşkil eden Amasya Genelgesi'nin 22 Haziran 1919'da okunduğu kent, krallık başkentliği yapmış tarihi ve doğal güzellikleriyle önemli şehirlerimizden biridir (Amasya Belediyesi, 2016). Bilindiği üzere ülkemiz toprakları üzerinde modern anlamda ilk nüfus sayımı 1927'de yapılmıştır. O sayımda Merkez İlçe, Gümüşhacıköy ve Merzifon ilçelerinden müteşekkil olan Amasya ilinin nüfusu 115.191 olarak tespit edilmiştir (Şenol, 2020, s. 172).

Amasya'da yerel basın 1920'lerde başlamıştır. Amasya halkı o tarihlerden bu yana basın ile yakından ilgilenmiştir. Basın tarihindeki gazete ve dergi çalışmaları bu durumu açıkça göstermektedir. Yerel basının başlangıcı Mehmet Sırrı Bey tarafından 14 Mayıs 1920'de çıkarılan "Emel" adlı gazetesidir. Bu gazete Amasya'nın ilk Türkçe gazetesi olarak kabul edilmiştir (Menç, 2003, s. 7).

Dergilerin ve gazetelerin toplumsal hayatı canlandırdığı ve toplumsal hayata katkı sunduğu bir gerçektir. Amasya'da dergi çalışmaları ise 1920-1950 yılları arasında hız kazanmıştır. Amasya'da 1934'ten günümüze kadar birçok dergi faaliyet göstermiştir. Bu dergilerin sayısı yirmiden fazladır. Amasya'da çıkan dergilerin büyük bir çoğunluğu kültür, sanat ve edebiyat dergisidir. Ayrıca okullar da kendi bünyesinde aylık sanat, kültür ve edebiyat dergileri çıkarmıştır.

1. AMASYA HALKEVİ DERGİSİ: YEŞİLIRMAK (Nazım Berksoy/1 Eylül 1938- 1 Nisan 1939/ Aylık edebiyat, fikir ve sanat dergisi)
2. GENÇLİĞİN SESİ (Ruhi Yıldırım 15 Temmuz 1957/ aylık edebiyat, fikir ve sanat dergisi)
3. MERHABA (Necmettin Çelik/ 27 Mayıs 1960/ aylık edebiyat, fikir ve sanat dergisi)
4. İLKE (Mahmut Yağmur/ 10 Nisan 1961/ aylık sanat dergisi)
5. TOPLUM (Mahmut Yağmur-Sabri Hazer/ 30 Nisan 1962/aylık fikir ve sanat dergisi)
6. KALE (Kamil Yetkin/Ocak 1980-Ağustos/aylık siyasi dergi)
7. DÜN BUGÜN YARIN AMASYA (Aydın Babacan/ Temmuz 1985/ aylık haber ve kültür dergisi)
8. AMASYA TARIM (Tevfik Genç /1985 tarım dergisi)
9. YEŞEREN (Ömer Elicaçık-Sadık Erdoğan/ Mayıs 1990/ üç aylık kültür edebiyat ve sanat dergisi)
10. KARDELEN (Mehmet Kaldırım/ 1988/ üç aylık kültür edebiyat ve sanat dergisi)
11. SEVGİCAN (Âdem İlmaz/ 1988/iki aylık özürülüler dergisi derneği)
12. TOPRAK (Selami Öztürk/ 2001/ aylık sosyopolitik ve kültür dergisi)
13. HARMAN (İrfan Asarkaya\ 2004\ iki aylık kültür, edebiyat ve sanat dergisi)
14. YALIBOYU (Celalettin Lekesiz\ 2008\ üç ayda bir valilik dergisi)
15. ELİT SANAT (Halis Büyükbayraktar/ Temmuz 2009/üç aylık Amasya sanatçılar derneği dergisi)
16. GÜLŞEN (Mahmut Kılıç\ Ocak 2010\ aylık sosyo-politik kültür dergisi)
17. AMASYA HAYAT (Ahmet Suat Akcan\ Mart 2011\ altı aylık kültür ve turizm dergisi)
18. AMASYA (Abdilcelil Öz\ Haziran 2012\ iki aylık kültür ve turizm dergisi)
19. YEŞİLŞEHİR (Tuba Tutak\ Ocak 2012\ aylık haber-ticaret-turizm dergisi)
20. ÖZEL HABER (Sedat Albayrak\ 2013\ aylık haber ve reklam dergisi)

21. YURTAYDER (Amasya Yetiştirme Yurdundan Ayrılanlar Derneği\ 2013\ yıllık faaliyet dergisi)

22. LIFE IN AMASYA (Oruç Furkan Türkmen/2015/aylık kültür-moda-sağlık dergisi)

23. KÜLLİYE (Hüseyin Menç\2015\ üç ayda bir kültür, sanat ve edebiyat dergisi)

Tablo 1: 1934'ten günümüze kadar Amasya'da çıkan dergiler

Cumhuriyet Halk Fırkasının 1931 yılında Ankara'da yapılan Üçüncü Büyük Kongresi'nde alınan "memleketin kültür sahasında millî mahiyette teşkilatlanmasını temin edecek bir teşkilat oluşturma" kararının ardından gerekli hazırlıklar yapılarak 19 Şubat 1932 tarihinde Cumhuriyet döneminin en yaygın eğitim ve kültür kurumu olan halkevleri 14 merkezde birden açıldı. 1950 yılına gelindiğinde Türkiye genelinde 478 halkevi ve bunlara bağlı olarak etkinlikte bulunan 4.322 de halk odası vardı (Taşdemir, 2012, s. 3048). Amasya Halkevi, yurttaşların birbirleriyle daha yakından tanışması, kaynaşması, karşılıklı olarak faydalanmaları ve ulusal, ahlaksal seviyenin yükseltmek amacıyla 23 Şubat 1934 Cuma günü saat 14.00'te açıldı (Taşdemir, 2012, s. 3047). Amasya Halkevi, faaliyette bulunduğu sürece Amasya halkının eğitimi ve gelişimi için önemli katkılarda bulunmuştur. Edebiyat, kültür ve tarih alanında önemli çalışmalar yaparak üstlendiği görevi yerine getirmeyi amaçlamıştır. Amasya Halkevi, Cumhuriyet rejiminin istediği bilinçli yurttaşlar yetiştirme idealini gerçekleştirme konusunda merkezle uyum içinde çalışmış, Cumhuriyet ideolojisini geniş halk kitlelerine yayma amacıyla örgün eğitim dışında kalan halkın eğitilmesinde üzerine düşen görevleri yerine getirmiştir (Taşdemir, 2012). 8 Ağustos 1951'de yürürlüğe giren 5830 sayılı kanunla birlikte ise Amasya Halkevi kapatılmıştır. (Çeçen, 2000, s. 212). Amasya Halkevi tarafından 1938-1939 yıllarında çıkartılan Yeşilirmak dergisi, Amasya'nın tarihî, coğrafi, sosyal ve kültürel yapısı hakkında bilgiler vermesi açısından kıymetlidir. Bu makalede Yeşilirmak dergisinin kısa süreli yayın hayatı muhtevası itibarıyla değerlendirilecektir.

1.1. Yeşilirmak Dergisinin Amacı ve Yayın Politikası

Amasya'nın ilk dergilerinden biri olan Yeşilirmak dergisi Amasya Halkevi tarafından çıkartılmıştır. Dergi, ismini Amasya'daki Yeşilirmak'tan almıştır. "Yeşilirmak" dergisinin çıkarılma amacı; derginin imtiyaz sahibi durumundaki Nazım Berksoy tarafından, ilk sayıda siyasal meselelerle uğraşmak olmayıp olanak dâhilinde aktüalite ile ilgilenme olarak ifade edilmişti: "*Dergimiz denilebilir ki Amasya'da her alanda yeni ve verimli işlere başlandığı bir zamanda çıkıyor. Atatürk'ün besleyici, koruyucu ve kurtarıcı ışıklarıyla son zamanın en kısa fasılları içinde efsanevi tazelik, zindelik ve güzelliğe kavuşacaksınız. Sana ve bize ne mutlu!*" (Berksoy, 1938, s. 4).

Yeşilirmak dergisinde Türk İnkılâbı, Amasya'nın tarihi, coğrafyası, tarihî günler, tarım, şiir ve edebiyat, beden eğitimi, çocuk yetiştirme ve şehir haberleri işlenen konular olmuştur. Yeşilirmak dergisi sekiz sayı çıkabilmiştir.

1.2. Yeşilirmak Dergisinin Biçimsel Özellikleri

Amasya Halkevinin yayın organı olan Yeşilirmak dergisi aylık çıkan bir dergidir. İlk sayısı 1 Eylül 1938'de yayın hayatına başlamıştır ve yayın hayatı boyunca her ayın ilk günü çıkmaya devam etmiştir. Dergide kültürel yazılar yayımlanmıştır. Dergide fotoğraflara yer verilmemiştir. Derginin basıldığı matbaa Emel Matbaası olup Amasya'nın ilk matbaalarından biridir. Nazım Berksoy derginin ilk beş sayısının imtiyaz sahibidir. Sonraki sayılarda ise imtiyaz sahibi olarak Alişan Refik Tanural karşımıza çıkmaktadır. Derginin kapak, resim ve idari işlerini ise Niyazi Tarman üstlenmiştir.

1.3. Yeşilirmak Dergisinin Yazar Kadrosu

Derginin yazı kadrosunu genellikle Amasya'da görev yapan öğretmenler ve çeşitli kamu kuruluşlarında çalışan aydın insanlar oluşturmaktaydı. Bu yazarlar arasında *Nazım*

Berksoy, Nazmi Çağan, H. Nezihi Çuhacioğlu, Hüseyin Hüsamettin Yaşar; İ. Ertem, İzzet Nihat Orlu, Arif Öner derginin hemen hemen her sayısında yer almışlardı.

Bunlardan başka H. Ülkün, İ. Dağlıoğlu, R. Mısırlı, Tevfik Akalın, Zehra Sümbül, M. Y. Özel, Talat Öncel, Şeref Erdem, İ. Rüştü Altıok, Hüsam Yaşar, Ekrem Bilgen, N. Necip Onur, Eşref Payaşlıoğlu, A. Demiray, A. Reşit Tanural ve Celal Eren farklı sayılarda yazdıkları yazılarla dergide yer almışlardı. Derginin yazı kadrosuna baktığımız zaman çok sınırlı olduğunu görmekteyiz. Çünkü derginin hemen her sayısında genellikle aynı kişiler yazı yazmışlardır. Bu durum 1932-1951 dönemi boyunca faaliyet gösteren Ankara ve İstanbul gibi büyük merkezlerin dışındaki bütün halkevi dergilerinin karşı karşıya kaldığı açmaz olmuştur. (Karataş, 2020).

1.4. Yeşilirmak Dergisinin İçeriği

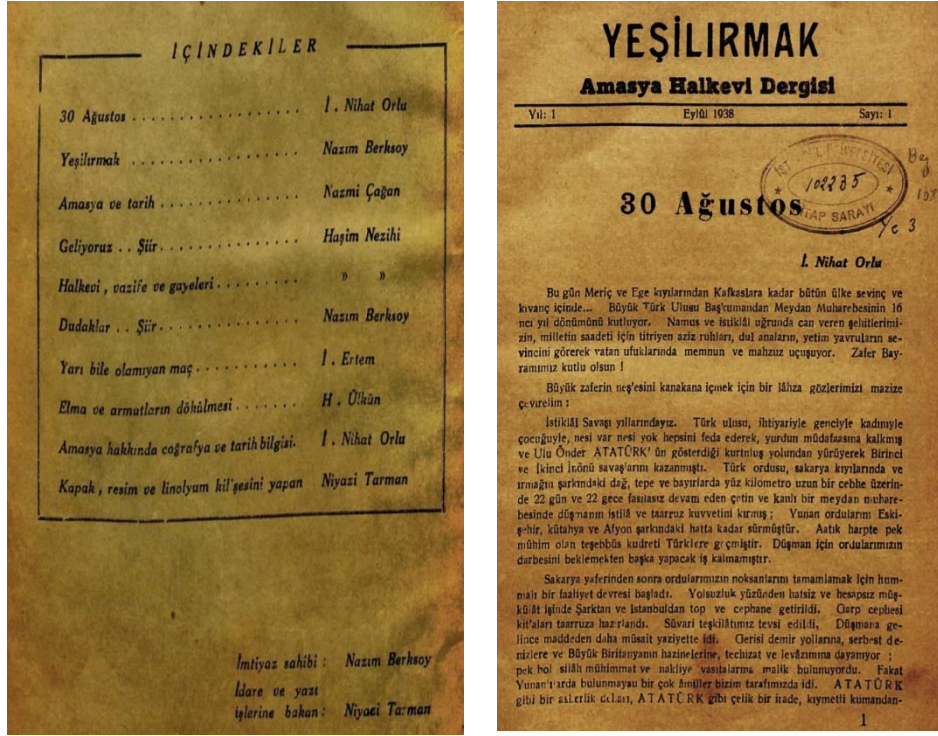
Yeşilirmak dergisi aylık yayımlanan edebiyat, sanat, kültür ve haber dergisidir. Dergide şehir haberleri birer cümle ile ifade edilmiştir. Derginin basıldığı sayılarda iki önemli vefat haberine geniş yer verilmiştir. Bunlardan ilki Mustafa Kemal Atatürk'ün diğeri ise Amasya Tarihi yazarı Abdizade Hüseyin Hüsameddin Efendi'nin vefatıdır.

1.4.1. Yeşilirmak Dergisi 1. Sayı (1 Eylül 1938) Muhtevası

Yeşilirmak dergisinin ilk sayısında İzzet Nihat Orlu kaleme aldığı “30 Ağustos” başlıklı yazısında Türk milleti için 30 Ağustos’un anlamını ve önemini anlatmıştır (Orlu, 1938, s. 1). Nazım Berksoy “Yeşilirmak” başlıklı yazısı ile Yeşilirmak’ın çıkış amacını açıklamıştır (Berksoy, 1938, s. 4). Nazmi Çağan ise “Amasya ve Tarih” başlıklı yazısında Çanakkale’de ilk kurşunu atanın ilk düşman kurşunu ile ölen ve öldüğü yere adı verilen Yüzbaşı Nazif’in, İkinci Meşrutiyet İnkılâbının bozguna uğratılmasına karşı inkılâbı korumak için canını veren Yüzbaşı Hilmi ve Mustafa Necip’in, İstiklâl Harbi’nin en ıstıraplı ve acı dolu günlerinde Zile’de ortaya çıkan irtica ve ihaneti boğmak için başını veren Yüzbaşı Osman’ın Amasyalı olduklarını ifade ederek Amasya Valisi ve Belediye Başkanından bu isimlerin gelecek kuşaklar tarafından bilinmesi için okul bahçelerine mütevazı anıtlarının yapılmasını teklif etmiştir (Çağan, 1938, s. 5).

İ. Nihat Orlu, bu yazının sonunda Amasyalıların Türk Hava Kurumuna üye olmaları hususunda tavsiyede bulunmaktadır. Bunun gerekçesi olarak da ülkülerin gerçekleşmesi için bu kuruma üye olup onu desteklemesini ifade etmektedir. Bu sayıda Haşim Nezihi kaleme aldığı “Geliyoruz” şiiri ile Türk gençliğine seslenmiştir (Nezihi, 1938, s. 7):

Bir çığ gibi yarıp da ortalığı ikiye
Yolumuzda ne varsa çiğneyip kıracağız
Ve dünden arda kalmış bize bir örnek diye
Gösterilen ne varsa yakıp kaldıracağız.

Fotoğraf 1: Amasya Yeşilirmak Dergisi'nin ilk sayısının içindekiler kısmı, yazar kadrosu ve ilk yazısı

Derginin ilk sayısında spor yazısına da yer verilmiştir. İ. Ertem “Yarı Bile Olamıyan Maç” başlıklı yazısında Amasya'nın iki güçlü futbol takımı Bozkurt ve Halkspor arasında geçen mücadeleye yer vermiştir. Bu mücadele nedeni bilinmez bir şekilde tamamlanamadan futbolcular sahadan ayrılmıştır (Ertem, 1938, s. 9).

H. Ülkün, “Elma ve Armutlar Niçin Dökülüyor?” yazısında elma ve armut içinde bulunan kurtların meyvelere ve meyveleri yiyen insanlara tesirini ve kurtlara karşı nasıl önlem alınması gerektiğini açıklayarak toplumu bilgilendirmiştir (Ülkün, 1938, s. 11). Yine ilk sayıda Amasya'nın coğrafyası ve arazileri hakkında bilgiler verilmiştir. Bu sayıda bilimsel yazılar da yer almıştır (Çağan, 1938, s. 13).

1.4.2. Yeşilirmak Dergisi 2. Sayı (1 Ekim 1938) Muhtevası

Bu sayıda Nazım Berksoy'a ait “Aylık Konuşma” başlıklı yazısında *Dil Devrimi*'ni anlatılmıştır. Berksoy, dil devrimi için, *her adımında tarih yazan adamın canından çok sevdiği ulusuna armağan ettiği devrimlerin ne başı ne sonucusudur* diyerek yazısına başlamıştır. İlimi softaların elinden almak gerektiğini, aksi takdirde ilmin halkı uyuşturan bir şırıngaya döneceğini ifade etmiştir. Berksoy yazısını şu cümlelerle noktalamıştır: “Yurdu nasıl yabarlardan arıkladıksa dili de yabanın sözlerinden arıklayacağız. Yalnız Türkçe duyup Türkçe düşüneceğiz. Bütün dillerin anası olan Türk dili en büyük ve en geniş düşünce ve duygularını da anasıdır.” (Berksoy, 1938, s. 1).

Derginin bir başka yazarı olan Haşim Nezihî Okay ise “Hayal” başlıklı şiirini kızına ithaf etmiştir (Nezihî, 1938, s. 2):

Takvimden bir yaprak kopar da kızım
Ömründen bir gün gitti diye yan
Bugünde kalacak ne arda kızım

Bir yığın hatıra, bir siyah duman
...
Bir gölge görürsen kızım o anda
Yaklaşan hayale deme sakın kim
Böyle hep geç vakit sıcak odanda
Dolaşan bu hayal bil ki hep benim!..

Bu sayıdaki bir başka yazı ise İ. Dağlıoğlu'nun "Ulusal Bayramlar" adlı yazısıdır. Dağlıoğlu; "Ulusal bayramların aynı heyecanla çarpan kalplerde ulus sevgisi, yurt bağlılığı, hız ve enerji, iman yaratır." cümleleri dikkat çekmektedir. Ayrıca yazının genelinde, yapılan devrimlerin coşkusu ve heyecanı dile getirilmiştir (Dağlıoğlu, 1938, s. 3).

Nazım Berksoy ise "Yatakhane" adlı şiiriyle bu sayıda yer almıştır (Yeşilirmak Dergisi, 1938, s. 5).

İ. Ertem "Oyunlarda Çocuklarımızı Başboş Bırakmayalım" yazısında şunları söylemektedir: "Mevzuum başlıktan da anlaşıldığı üzere çocuktur. Bu dünyanın en mühim mevzuunu sokağa salıverircesine serbest bırakacak olursak zararın yalnız kendimize değil, yurt hesabına da olacağı şüphesiz olduğundan bu hususta görebildiğim eksikliklerin şimdilik yalnız bir tanesiyle velileri düşündürmeye çalışacak ve belki de küçük, faydalı bir iş görmüş olacağım, sözleriyle velileri bilgilendirmeyi bir görev bilmıştır." (Ertem, 1938, s. 6)

Derginin ikinci sayısında diğer sayılardan farklı olarak "Amasya Şairleri" tanıtılmıştır. Tanıtılan şairlerin sayısı o dönemde ikidir. Şairlerin adları ise Afitabi ve Akiftir (Mısırlı, 1938, s. 9).

Dergimizdeki başka bir yazı ise İ. Nihat Orulu'nun kaleme aldığı "Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarihi Bilgisi" başlıklı yazısıdır. Bu yazıda coğrafi ve tarihi bilgiler verilmiştir. Bu yazıda bir de çeviri hikâyeye yer verilmiştir (Orulu, 1938, s. 11). Claude Marsey'e ait "Kaderin Çifte Cilvesi" adlı hikâyeyi Tefik Akalın çevirmiştir (Akalın, 1938, s. 13).

Derginin son sayfasında ise farklı uluslara ait atasözlerine yer verilerek bu sayı tamamlanmıştır.

1.4.3. Yeşilirmak Dergisi 3. Sayı (1 Kasım 1938) Muhtevası

Yeşilirmak dergisinin bu sayısının açılış yazısı Nazım Berksoy'un "29 Birinci teşrin 1938 Cumhuriyetin 15inci Yıl Dönümü" başlıklı yazısıdır. Berksoy, Cumhuriyetin ilanının on beşinci yıl dönümüyle ilgili görüşlerini dile getirmiştir. Berksoy cumhuriyet devrimi için şunları söylemiştir: "O daha 15 yaşında gözleri kamaştırın, akıllara durgunluk veren bir güzellik ve zindelik taşıyor. Müsait, berrak ve ılık bir güneş altında büyüyen ve gelişen bu körpe ve taze çocuk, yurdun her köşesinde hürriyet, inanç ve huzur havasını tazeliyor. Atatürk nasıl bütün şarkın Atası ise Türk Cumhuriyeti de bütün şarkın örnek ve biricik kızıdır (Berksoy, 1938, s. 1)."

Derginin üçüncü sayısında H. Nezihi Okay cumhuriyetin on beşinci yıl münasebetiyle "Onbeşinci Yıl" şiirini kaleme almıştır (Nezihi, 1938, s. 3).

Dünya gelsin de görsün, mesafe ne, zaman ne?
Nasıl birden değişir yurt denilen bu anne.

...
Zaferle dönüyoruz açılan her savaştan
Azmettik ana yurdu yapmaya yeni baştan.

...

Şimdi çakan bir şimşek, şimdi gergin bir yayız
Ve bu büyük davada 15 inci yıldayız

Zehra Sümbül'ün sevinç günü olarak adlandırdığı "29 Birinci teşrin" başlıklı şiiri de bu sayıda yer almıştır (Sümbül, 1938, s. 4).

Güzel yurdum Amasya
Açılmış bir akasya
Gibi bugün süslüsün
İçten güleç yüzlüsün

...

Ne mutlu ki eriştik bugüne
Eriştik bu yıl yine
Kavuşturan Atamız
Hürmetle selamlarız

İ. Ertem "Çocukları Sokaktan Kurtarma Zarureti" başlıklı yazısında çocuğun bir ulus için en büyük kıymet olduğunu, toplumda çocuğun istikbal, vatan ve cihan olarak görüldüğünü, bu yüzden çocukların sokak denilen felaket sahnesinden uzak tutulmalıdır diyerek çocukların bir ulusun geleceğinden önemli bir rol üstlendiğini, ailelere ve topluma büyük iş düştüğünü ifade etmiştir. Çocukları sokaktan uzak tutmak için bir fikir ortaya atar. Bu fikir Amasya'ya bir "Çocuk Bahçesi" yapma fikridir. Bu bahçe öyle gelişigüzel bir bahçe değildir, terbiyenin, temizliğin öğretileceği bir bahçe olacaktır şeklinde görüşlerini belirtmiştir (Ertem, 1938, s. 5).

Derginin üçüncü sayısında çok farklı yazılar da yer almıştır. Bunlardan biri H. Ülkün'ün "Elma ve Armutların Dökülmesi, Niçin Dökülüyor?" başlıklı yazısı içindekilere istinaden bilimsel bir yazı olmuştur (Ülkün, 1938, s. 10).

Nazım Berksoy "Yine Aşk" şiiriyle üçüncü sayıya renk katmıştır (Yeşilirmak, 1938, s. 120).

...

Başına taç giydirdim, vücuduna çiçekler
Gönlüm gönlüne yoldaş, sana eş olmak ister
Belki bir gün rüzgarlar ümide uygun gider
Belki bir gün sevgiyi içerim kana kana...

Üçüncü sayının son yazısını İ. Nihat Orulu yazmıştır. Bu yazının adı "Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi"dir. Orulu, Amasya'daki ormanlarını, Amasya'nın bitki örtüsünü, fuana (hayvan topluluğu) ve florayı (nebat topluluğu) anlatmıştır (Orulu, 1938, s. 13).

1.4.4. Yeşilirmak Dergisi 4. Sayı (1 Aralık 1938) Muhtevası

Yeşilirmak dergisinin tek hüzünlü sayısı dördüncü sayıdır. Çünkü bu sayı baştan sona Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ayrılmıştır. Atatürk'ün vefat haberinin yer aldığı bu sayı Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı, yaşamı boyunca Türk milleti için yaptıkları ve onun yokluğuna nasıl alışılabileceğini ve yokluğunda neler yapılabileceğini anlatılmaya çalışılmıştır. Atatürk, Türk milletinin rehberi konumunda olduğu için bu haber tüm yurdu yasa boğmuştur. Atatürk'ün hayatında Millî Mücadele'nin başlangıç yeri olan Amasya'nın şüphesiz yeri ve önemi büyüktür. Amasya Yeşilirmak dergisi de üstüne düşüne vazifeyi bu şekilde yerine getirmeye çalışmıştır. Yazının genelinde Atatürk için "Ebedi Lider" veya "Ulu Önder" gibi ifadeler kullanılmıştır.

Bu konudaki bir başka yazı ise Nazım Berksoy'a aittir. "Ebedi Atamızın Ardından..." başlıklı yazısında "18 milyon tek adam olmuş, onun için yanıyoruz, onun arkasından

ağlıyoruz, yasımız Atamız kadar büyük, Türk'ün tarihi kadar engindir. Büyük Türk Ulusu hiçbir başbuğuna bu kadar ağlamamış, ihtiyar dünya hiçbir evladına bu derece yanmamıştır. O bizim için ne güneş ne su ne hava ne de topraktı. O bunların hepsinin üstünde bir varlıktı. O bizim için yaratan ve yaşatan bir irade, daima mükemmele götüren bir hamle idi. Biz ondan geldik. Ona gidiyorduk. Bütün sevgimizin menbaı oydu. Onun bizi sevdiği kadar biz onu sevecezdik. Ölümünü duyduğumuz zaman bizi öldürürlerken onun ağladığı kadar ağlayamadık. O bize ağlamanın ne olduğunu bir defa olsun hatırlatmadığı gibi bizden sonra gelenlere de onu hiç duyurmadı.” şeklinde duygularını dile getirmiştir (Berksoy, 1938, s. 1).

Dördüncü sayıda sadece bu sayıya özel olarak haber şu şekilde kalın çizgilerle ve koyu renkle verilmiştir: “Sevgili Hemşehrilerim, Ulu Önderimiz, Sevgili Cumhurbaşkanımız Kemal Atatürk Öldü” şeklinde Atatürk'ün de fani bir kişi olduğunun da üzerinde durulmuştur (Orlu, 1938, s. 6).

Dergide yer alan diğer yazılar ise şunlardır: İbrahim Rüştü Altıok “Geçen Üç Dakika-Yakılan Altı Meş’ale” başlıklı şiirinde Atatürk'ün ölümü sonrası duygularını dile getirmiştir (Altıok, 1938, s. 13).

...Gökler bulutlanmış, titriyor yerler
Acıklı bir tren bağıırır, gürlür
Bağııran bu düdüük, neye alâmet?
İsrafil mi çaldı? Bu mu kıyamet?
On sekiz milyon Türk eli böğründe,
Hepsi de ayakta şu kara günde,
Başlar eğilmiş hürmetle yere,
Bir karanlık çökmüş bütün yüzlere
Kalpleri bağlanmış o büyük ŞEFE...

Dizeleri Atatürk'e duyulan ve duyulacak olan sevgiyi, saygıyı ve özlemi anlatmaktadır.

1.5.4. Yeşilirmak Dergisi 5. Sayı (1 Ocak 1939) Muhtevası

Derginin bu sayısında Nazım Berksoy'un “Kemalizm Harikasına Dair” adlı yazıyla başlar. Berksoy, Atatürk ile ilgili şu sözleri dile getirir: “...Onu en önde gördüğümüz şaha kalkan atının nal seslerini zafer türküleri gibi dinlediğimiz o günlerde başımızı geriye çeviremez, kulağımızı başka seslere veremezdik.” (Berksoy, 1939, s. 1)

Ş. Erdem beşinci sayıda farklı bir konuya değinmiştir. “Dokuzuncu Artırma ve Yerli Malı Haftası” başlıklı yazısında 1929 kurulan Ulusal Ekonomi ve Artırma Kurumunun ekonomik sahadaki ilerleyişimizde çok büyük katkısının olacağını ifade etmiştir. Yine yazının devamında israf yerine tasarrufa dikkat çekerek yerli mallarımızın teşvik edilmesi ve kullanılması önem arz etmektedir ana düşüncesini büyük bir başarıyla anlatmıştır (Erdem, 1939, s. 3-10).

Nazım Berksoy “Bekleme Saati” şiiriyle lirik duygularını göstermiştir (Yeşilirmak Dergisi, 1939, s. 11):

...

Ayak seslerini gölgem kovalar
Kulağım uzakta bir sese dalar
Alnımda kırışmak isteyen damar
Kurtulmaz bir türlü gerginliğinden

Haşim Nezihi, “Amasya’da Yetişen Maruf Şahsiyetler Üzerinde Bir Konuşma” adlı yazısında Amasya’da sanat, edebiyat, müzik, tarih, coğrafya gibi alanlarda yetişmiş hayatta olan veya olmayan olarak gruplamış ve bu isimler hakkında bilgi vermiştir. Bu isimlere örnek -olarak: edebiyatta Mihri ve Zeynep Hatun, Sıraci, hattatlarda Şeyh Hamdullah, müzikte Asım Bey, coğrafyada Strabon, tarihte Kâmil Hafız- verilebilir.

Nezihi özellikle bu yazıda Amasyalı şairlere dikkat çekmiştir. Hatta bunları üç gruba ayırmıştır: 1. Grup: Hâlen sağ olmayanlar, 2. Grup: Hâlen sağ olup da Divan tarzını takip edenler, 3. Grup: Tamamen Yeniler (Nezihi, 1939, s. 12).

Hafız Ahmet Efendi tarafından toparlanan 100 yıllık bir cönkten de bahsedilmektedir.

Derginin son yazısında yine Amasya hakkında tarihi ve coğrafi bilgiler verilmiştir. Bu bilgileri diğer sayılarda da olduğu gibi İ. Nihat Orlu yazmıştır. Orlu, Amasya adının nereden geldiğinden ve Amasya’da yaşamış uygarlıklardan bahsetmiştir (Orlu, 1939, s. 15).

1.4.6. Yeşilirmak Dergisi 6-7. Sayı (1 Mart 1939) Muhtevası

Derginin bu sayısı 6 ve 7 olarak birlikte basılmıştır. Bunun sebebinin maddi sıkıntılardan kaynaklandığı, derginin son sayfasında bir yazıyla bildirilmiştir. Bu sayı, halkevlerinin kuruluşunun yedinci yılı münasebetiyle Başkan B. Ekrem Bilgen’in hitabet konuşmasıyla başlar. Başkan, halkevlerini Atatürk inkılabının temel ocakları olarak tanımlamıştır.

Ayrıca konuşmasının içeriğinde Halkevlerinin ne zorluklarla kurulduğu, halkevlerini daha ileri seviyeye nasıl taşıyabiliriz, Amasya halkı için nasıl verimli çalışmalar yapılır gibi düşüncelerini dile getirerek hitabetini bitirmiştir (Bilgen, 1939, s. 1).

N. Necip Onur “Kitaplar Arasında” başlıklı yazısında Amasya’ya yakın olan Tokat’ın Erbaa ilçesiyle ilgili bilgiler vermiştir. Aynı zamanda Amasya’nın Taşova ilçesine kadar olan köyler, bağlar ve bahçelerle ilgili de bilgiler verilmiştir (Onur, 1939, s. 4).

Arif Öner ise “Beden Terbiyesinin Ehemmiyeti” adlı yazısında hem bir beden eğitimi dersi hem de biyoloji dersi vermiştir. Öner: “Vücudunu işleten çevik, mukavim, irade kudretince üstün olur. Onun vücudu güzel, mütenasip, vücut inhaları azdır. Hazım, teneffüs cihazları normal işler. İdman yapmayan da bunun tam aksine en ufak bir bakışla ortaya çıkmaktadır. Vücut idmanları insanı hayat mücadelesinde hazırlıklı ve sıhhatli kılar.” düşüncelerini dile getirmiştir (Öner, 1939, s. 10).

Hüsametdin Yasar “Bir Tetkik” başlıklı yazısında Amasya’nın genel tarihi hakkında bilgiler verirken aynı zamanda Amasya’da yaşayan önemli tarihi şahsiyetler hakkında kısaca bilgi verir (Yaşar, 1938, s. 12). Nazmi Çağan bu sayıda elim bir haberi verir. “Amasya, değerli bir evladını kaybetti, Amasya müverrihi öldü.” der. Amasya müverrihinin adı ise Abdizade Hüseyin Hüsameddin Yasar’dır. Hüsameddin Yasar, ömrünü Amasya tarihi ve Türk dili çalışmalarına adanmış önemli bir insandı (Çağan, 1939, s. 17).

Nazmi Çağan, Abdizade’nin öldüğü bugünü “12/02/1939” Türkçü Hüsametdin Yasar günü ilan edilmesi teklifinde bulunur.

Haşim Nezihi Çuhacıoğlu ise Hüsametdin Yasar’ın ölümü üzerine “Mersiye” başlıklı bir şiir kaleme alır (Nezihi, 1939, s. 19). Eşref Payalioğlu ise “Müverrihimizin Vefatı ve Kıymetli Eseri” yazısında *Amasya Tarihi* adlı eserin yazarı ve eser hakkında bilgilere yer verilmiştir. Payalioğlu düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir. “71 sene evvel sine-i safında doğduğu yeşil ve güzel Amasya’mız için sekiz cilt üzerine bir eser telifine ve beheri dört yüz küsur sahifeden mürekkep 4 cildinin de tab ve neşrine muvaffak olan üstat, Türkiye’de

meydana getirilmesinde diğer şehirlerimize numune ve rehber olmuş, bu itibarla eseri memleketin her tarafından rağbet ve takdir görmüştür.” (Payaslıoğlu, 1939, s. 22)

A. Demiray ise Atatürk için “Milli Şef” şiirini kaleme almıştır (Demiray, 1939, s. 28):

...
O başkan ki Mete’den, Atilla’dan Cengiz’den
Kahraman Atatürk’ten şanlı milletimizden
Alır da en dehşetli bir yıldırım hızını
Nasıl göğe çıkarmaz Türk’ün ay yıldızını?
...

Haşim Nezihi ise ünlü halk şairi 19.yüzyılın güzide şahsiyeti Bayburtlu Zihni’nin büyük ruhuna “Divan” başlıklı bir şiir kaleme almıştır:

...
Çoban kavalını kırmış dağında
Bir hazan namesi var dudağında
Hey Nezihi vatani hiç bu çağında
Dokunmaz mı görmek gamla örtülü

Derginin bu sayısında Bruno Ruby’ye ait “Yardımcı Melek” adlı hikâye, Tefvik Akalın tarafından çevrilmiştir (Akalın, 1939, s. 30).

Derginin sonunda ise şöyle bir yazı paylaşılmıştır: “İtizar” başlıklı bu yazıda şu ifadeler dile getirilmiştir: “Kâğıt siparişimizin geç gelmesi imtiyaz sahibimiz Nazım Berksoy’un Yozgat’a gitmesi, matbaacı Hasan Elmacı’nın da bir müddet hastalanıp çalışmaması dolayısıyla Şubat ve Mart sayılarını birlikte çıkarmak zorunda kaldık. Sayın okuyucularımızdan özür dileriz.”

1.4.7. Yeşilirmak Dergisi 8. Sayı (1 Nisan 1939) Muhtevası

Yeşilirmak dergisinin son sayısı nisan ayında çıkmıştır. Dergi Alişan Reşit Tanural “23 Nisan” başlıklı yazıyla başlar. Tanural “...23 Nisan, Türk egemenliğinin Türk erkinliğinin, asırların pası zincirlerini kıran mutlu bir günü oldu. Türk çocuğu, ulusunun ve tarihinin yılmayacak sesi sendedir. O, kurtardığı Türk dünyası gibi bugün sana neşe, varlık ve canlılık dolu olan bir çocuk dünyasını armağan etti. Türk çocuğu, bugünün kutlu ve aydın olsun...” diyerek düşüncelerini dile getirmiştir (Tanural, 1939, s. 1).

İ. Ertem “Zihniyette İnkılap” başlıklı yazısında Amasya vilayetindeki çocuklara müjdeli bir haber verir. Bu sene ilkokulların birinci senesinde “Okuma Bayramı” ilan edileceğini ifade etmiştir. Bununla birlikte şu düşüncesini de vurgular: “Atatürk’ü anmak, her Türk’e düşen kutsal bir vazife sayılır.” (Ertem, 1939, s. 3).

Necip Onur son sayıda Abdizade Hüsamet’in’e ithafen “Amasya Müverrihi” adlı yazısında Amasya’nın evladını şükran, sevgi ve saygıyla anar (Onur, 1939, s. 5).

Bu sayıdaki diğer yazılar ise şunlardır: Maarif Müdürü Alişan Reşit Tanural’ın 23 Nisan Bayramı dolayısıyla kaleme aldığı nutkudur.

Arif Öner bir önceki sayıda kaleme aldığı “Beden Hareketlerinin Ehemmiyeti” başlıklı yazısını devam ettirmiştir. Halkı bilgilendirmeye ve bilinçlendirmeye devam etmiştir (Öner, 1939, s. 11). Son olarak Lermina Flandre’nin Buğday Tanesi adlı hikâyeyi Tefvik Akalın çevirmiştir (Akalın, 1939, s. 16). Böylelikle 8. sayı da sona ermiştir.

Sonuç

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ve kazanılan başarılarından sonra ortaya çıkan millî ruh ve bilinç ışığında kurulan halkevleri, üstüne düşen görevi yerine getirmiş çok önemli bir kurumdur.

Halkevleri yeni kurulan Türkiye'de bir modernleşme projesi olarak görülmüştür. Halkevlerinin Türkiye'nin dört bir yanında gösterdiği uğraş ve fedakârlık yadsınamaz bir gerçekliktir. Halkevlerinin misyonu halkı eğitmek, bilgilendirmek ve şekillendirmek olmuştur. Ankara'da başlayan bu kutlu görev halkevleri kapanıncaya kadar devam etmiştir. Halkevlerinin yapmış olduğu çalışmalar halkı ulusal bilince yöneltmiş ve halkı kültür, sanat ve haber yönünden geliştirmiştir. Halkevleri tarafından çıkarılan dergilere güzel bir örnek teşkil eden Yeşilirmak dergisi, yayın hayatı boyunca oldukça verimli işler gerçekleştirmiştir. Gerek içindeki yazıların içeriğiyle gerek donanımlı yazar kadrosuyla Amasya halkına hizmet etmiştir.

KAYNAKÇA

- BALCI, S. (2004). *Cumhuriyet Döneminde Amasya*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- ÇEÇEN, A. (2000). *Atatürk'ün Kültür Kurumu Halkevleri*. İstanbul: Cumhuriyet Kitapları.
- MENÇ, H. (2003). *Amasya Basın Tarihi*. Amasya: Amasya Belediyesi Yayıncılık.
- KARATAŞ, M. (2020). "Amasya Halkevi Dergisi: Yeşilirmak Bibliyografyası". *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*. Ankara: İksad Yayınevi: 87-110.
- ŞENOL, E. (2020). "Türkiye'de Amasya İline Kayıtlı Nüfusun Coğrafi Dağılışı". *Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 7: 161-210.
- TAŞDEMİR, S. (2007). "Amasya Halkevi ve Yeşilirmak Dergisi". *ICANAS*. 38: 3047-3066.
- YEŞİLKAYA, N. G. (1999). *Halkevleri: İdeoloji ve Mimarlık*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Yeşilirmak Dergisi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı

- AKALIN, T. (1939). "Buğday Tanesi (Çeviri)". *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- AKALIN, T. (1938). "Kaderin Çifte Cilvesi (Çeviri)". *Yeşilirmak*. I/II. I. Teşrin.
- AKALIN, T. (1939). "Yardımcı Melek (Çeviri)". *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- ALTIOK, İ. R. (1938). "Geçen Üç Dakika-Yakılan Altı Meşale (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- BERKSOY, N. (1938). "Aylık Konuşma: 29 Ekim 1938 Cumhuriyetin 15'inci Yıldönümü". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- BERKSOY, N. (1938). "Aylık Konuşma: Dil Devrimi". *Yeşilirmak*. I/2.
- BERKSOY, N. (1938). "Aylık Konuşma: Ebedi Atamızın Ardından...". *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- BERKSOY, N. (1938). "Aylık Konuşma: Yeşilirmak". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- BERKSOY, N. (1939). "Bekleme Saati (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/ 5. II. Kânun.
- BERKSOY, N. (1939). "Kemalizm Harikası". *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.
- BERKSOY, N. (1938). "Yatakhane (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.

- BERKSOY, N. (1938). “Yine Aşk (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- BİLGİN E. (1939). “Çalışkan ve Değerli İlbayımız, Sayın Arkadaşlar”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- ÇAĞAN, N. (1938). “Amasya ve Tarih”. *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- ÇAĞAN, N. (1939). “Amasya, Değerli Bir Evladını Kaybetti”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- DAĞLIOĞLU, İ. (1938). “Ulusal Bayramlar”. *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- DEMİRAY, A. (1939). “Milli Şef’e (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- ERDEM, Ş. (1939). “Yerli Malı Haftası”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.
- ERTEM, İ. (1938). “Çocukları Sokaktan Kurtarma Zarureti”. *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- ERTEM, İ. (1938). “Oyunlarda Çocuklarımızı Başiboş Bırakmayalım”. *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- ERTEM, İ. (1938). “Spor Hareketleri: Yarı Bile Olamayan Maç”. *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- ERTEM, İ. (1939). “Zihniyette İnkılâp”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- MISIRLI, R. (1938). “Amasya Şairleri”. *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- NEZİHİ, H. (1939). “Amasya’da Yetişen Maruf Şahsiyetler Üzerinde Bir Konuşma”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun. 102/141 ?????
- NEZİHİ, H. (1938). “Geliyoruz (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- NEZİHİ, H. (1938). “Hayal (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- NEZİHİ, H. (1939). “Hüseyin Hüsamettin Yaşar”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- NEZİHİ, H. (1938). “Onbeşinci Yıl (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- ONUR, N. N. (1939). “Amasya Müverrihi”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- ONUR, N. N. (1939). “Kitaplar Arasında”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- ORLU, İ. N. (1938). “30 Ağustos”. *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- ORLU, İ. N. (1938). “Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi-2”. *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- ORLU, İ. N. (1938). “Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi-3”. *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- ORLU, İ. N. (1939). “Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi-4”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.
- ORLU, İ. N. (1938). “Sevgili Hemşehrilerim”. *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- ÖNER, A. (1939). “Beden Terbiyesinin Ehemmiyeti”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- ÖNER, A. (1939). “Beden Terbiyesinin Önemi”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- PAYASLIOĞLU, E. (1939). “Müverrihimizin Vefatı ve Kıymetli Eseri”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- SÜMBÜL, Z. (1938). “Sevinç Günü 29 Ekim (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- TANURAL, A. R. (1939). “23 Nisan”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- ÜLKÜN, H. (1938). “Elma ve Armutların Dökülmesi”. *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.

İnternet Kaynakları

T.C. Amasya Belediyesi (2016). Erişim Tarihi: 05.04.2021.
<https://amasya.bel.tr/amasyan%C4%B1n-tarihi>

Yeşilirmak Dergisi Bibliyografyası

I/1

- Orlu, İ. N. (1938). "30 Ağustos". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Orlu, İ. N. (1938). "Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi-1". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Berksoy, N. (1938). "Aylık Konuşma: Yeşilirmak". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Berksoy, N. (1938). "Dudaklar (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Çağan, N. (1938). "Amasya ve Tarih". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Nezihi, H. (1938). "Geliyoruz (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Nezihi, H. (1938). "Bir Konferanstan: Halkevleri, Vazife ve Gayeleri". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Ertem, İ. (1938). "Spor Hareketleri: Yarı Bile Olamayan Maç". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.
- Ülkün, H. (1938). "Elma ve Armutların Dökülmesi". *Yeşilirmak*. I/1. Eylül.

I/2

- Berksoy, N. (1938). "Aylık Konuşma: Dil Devrimi". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- Berksoy, N. (1938). "Yatakhane (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- Nezihi, H. (1938). "Hayal (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- Dağlıoğlu, İ. (1938). "Ulusal Bayramlar". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- Ertem, İ. (1938). "Oyunlarda Çocuklarımızı Başiboş Bırakmayalım". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- Mısırlı, R. (1938). "Amasya Şairleri". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- Orlu, İ. N. (1938). "Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi-2". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- Akalın, T. (1938). "Kaderin Çifte Cilvesi (Çeviri)". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.
- "Başka Uluslarda Atasözleri, Vecizeler ve Nükteler". *Yeşilirmak*. I/2. I. Teşrin.

I/3

- Berksoy, N. (1938). "Aylık Konuşma: 29 Ekim 1938 Cumhuriyetin 15'inci Yıldönümü". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- Berksoy, N. (1938). "Yine Aşk (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- Nezihi, H. (1938). "Onbeşinci Yıl (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- Sümbül, Z. (1938). "Sevinç Günü 29 Ekim (Şiir)". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- Ertem, İ. (1938). "Çocukları Sokaktan Kurtarma Zarureti". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- Özel, M. Y. (1938). "Metotlu Çalışma". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin. 101/141
- Ülkün, H. (1938). "Elma ve Armutların Dökülmesi". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- Orlu, İ. N. (1938). "Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi-3". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.
- "Şehir Haberleri". *Yeşilirmak*. I/3. II. Teşrin.

I/4

- Berksoy, N. (1938). “Aylık Konuşma: Ebedi Atamızın Ardından...”. *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- Öncel, T. (1938). “Atatürk”. *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- Orlu, İ. N. (1938). “Sevgili Hemşehrilerim”. *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- Erdem, Ş. (1938). “Sayın Yurttaşlar”. *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- Ertem, İ. (1938). “Halkevi Matem Günü Söylevi”. *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- Altıok, İ. R. (1938). “Geçen Üç Dakika-Yakılan Altı Meşale” (Şiir). *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.
- Çağan, N. (1938). “Unutulmaz Ata”. *Yeşilirmak*. I/4. I. Kânun.

I/5

- Berksoy, N. (1939). “Kemalizm Harikası”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.
- Berksoy, N. (1939). “Bekleme Saati (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.
- Erdem, Ş. (1939). “Yerli Malı Haftası”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.
- Nezihi, H. (1939). “Amasya’da Yetişen Maruf Şahsiyetler Üzerinde Bir Konuşma”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun. 102/141
- Yaşar, H. (1939). “Müverrihimizin Dergimize İltifatları”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.
- Orlu, İ. N. (1939). “Amasya Hakkında Coğrafya ve Tarih Bilgisi-4”. *Yeşilirmak*. I/5. II. Kânun.

I/6-7

- Bilgen, E. (1939). “Çalışkan ve Değerli İlbayımız, Sayın Arkadaşlar”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Onur, N. N. (1939). “Kitaplar Arasında”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Öner, A. (1939). “Beden Terbiyesinin Önemi”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Yaşar, H. (1939). “Bir Tetkik”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Çağan, N. (1939). “Amasya, Değerli Bir Evladını Kaybetti”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Nezihi, H. (1939). “Hüseyin Hüsametdin Yaşar”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Payaslıoğlu, E. (1939). “Müverrihimizin Vefatı ve Kıymetli Eseri”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Demiray, A. (1939). “Milli Şef’e (Şiir)”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.
- Akalın, T. (1939). “Yardımcı Melek (Çeviri)”. *Yeşilirmak*. I/6-7. Şubat-Mart.

I/8

- Tanural, A. (1939). Reşit, “23 Nisan”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- Ertem, İ. (1939). “Zihniyette İnkılâp”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- Onur, N. Necip (1939). “Amasya Müverrihi”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- Öner, A. (1939). “Beden Terbiyesinin Ehemmiyeti”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- Eren, C. (1939). “Sevgili Çocuklarımız”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.
- Akalın, T. (1939). “Buğday Tanesi (Çeviri)”. *Yeşilirmak*. I/8. Nisan.